

PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE SZCZAWIN
KOŚCIELNY
NA LATA 2021 – 2023

SPISTREŚCI

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU
- III. DIAGNOZA SPOŁECZNA
- IV. ADRESACI PROGRAMU
- V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU
- VI. REALIZATORZY PROGRAMU
- VII. CELE PROGRAMU
- VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY
- IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
- X. MONITORING I EWALUACJA
- XI. PODSUMOWANIE

I WSTĘP

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczawin Kościelny na lata 2021-2023, zwany dalej Programem jest kontynuacją programów wspierania rodziny wcześniej realizowanych w Gminie Szczawin Kościelny. Program powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z zapisem w preambule:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną, w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest też jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny, jak też poszanowanie godności wszystkich osób. Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski, opieki i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, w tym rozwój biologiczny i psychospołeczny. Rodzice przez pierwsze lata są najczęściej jedynymi i najważniejszymi wychowawcami. Stwarzają najkorzystniejsze warunki do rozwoju w każdej ze sfer: biologicznej, emocjonalnej, społecznej i duchowej. Harmonijny rozwój w/w sfer jest gwarancją osiągnięcia dojrzałości.

Rodzina mimo zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal stanowi najlepsze środowisko, w którym może się rozwijać człowiek, tylko ona jest w stanie zaspokoić nie tylko potrzeby fizyczne /dom, ubranie, pożywienie itp./, ale i potrzeby wyższe jak: akceptacja, bezpieczeństwo, miłość. Dziecko przez rodziców kształtuje swój system wartości moralnych i społecznych, który ma bardzo duże znaczenie w podejmowaniu wszelkich decyzji i wyborów. Wzorce panujące w rodzinie, charakter więzi emocjonalnych oraz doświadczenia wynoszone z domu w ogromnym stopniu wpływają na osobowość dziecka. Powiązania emocjonalne dziecka z rodzicami powodują przejęcie wzorców zachowań i uznanie ich za własne. Dlatego ważne jest wytworzenie spokojnej i właściwej atmosfery wychowawczej w domach rodzinnych. Żadna instytucja nie jest w stanie sprostać tym wymogom, nie zapewnia stałości więzi.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci oraz rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe

funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, praca z rodziną biologiczną ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Niniejszy Program ma na celu zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. 2020. poz. 821 z późn.zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 poz. 1876 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020, poz. 218 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019r. poz. 2277 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 2050),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 poz. 713 z późn.zm.).U
7. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1111 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 ze zm),
11. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
12. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
13. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.)

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gmina Szczawin Kościelny jest gminą wiejską położoną na terenie powiatu gostyńskiego w województwie mazowieckim. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców przedstawia się następująco:

Tabela1. Struktura ludności w gminie Szczawin Kościelny

ROK	2018		2019		2020	
Ogólna liczba mieszkańców Gminy Szczawin Kościelny	4956		4926		4880	
	K	M	K	M	K	M
RAZEM	2492	2464	2482	2444	2451	2430
Wiek 0 – 17	423	469	421	471	407	465
Wiek 18 – 59	1459	1687	1446	1657	1416	1645
Wiek 60 - >	610	308	615	316	628	320

W wyniku zachodzących zmian w procesach politycznych, ekonomicznych, demograficznych i kulturowych w ostatnich latach zmienił się nie tylko model rodziny ale również główne funkcje rodziny. Dla większości rodzin ważniejsza stała się funkcja materialna i zawodowa niż funkcja opiekuńczo – wychowawcza, społeczna czy kulturalna. Zapracowani rodzice mają coraz mniej czasu dla dzieci przez co zaniedbana zostaje poprawność relacji rodzinnych. W każdej społeczności lokalnej część rodzin przeżywa czasowe lub długotrwałe trudności i wymaga wsparcia w różnych sferach swojego funkcjonowania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym jest jednostką organizacyjną gminy, która realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wyznaczone między innymi przez przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej należą działania pomocowe ale również działania o charakterze interwencyjnym oraz wspierającym różne grupy i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Pracownicy socjalni w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują między innymi działania w formie pracy socjalnej na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W pracy socjalnej chodzi głównie o mobilizowanie osób, rodzin, a nawet społeczności lokalnych do samodzielnych działań i umiejętne, profesjonalne wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w tych osobach, rodzinach i grupach oraz wskazanie najlepszych sposobów osiągnięcia celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji. Współpracują w tym zakresie z wieloma instytucjami i organizacjami, co przynosi efekty w postaci usamodzielnienia się rodzin i uniezależnienia od pomocy społecznej. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Pracownicy socjalni czuwają też nad zapewnieniem bezpieczeństwa socjalnego rodzin tego wymagających poprzez udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego i usługowego a także informują społeczeństwo o możliwościach uzyskania pomocy w innych

podmiotach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym udziela następujących form pomocy:

- praca socjalna,
  - pomoc pieniężna w postaci zasiłków stałych, okresowych, celowych,
  - pomoc rzeczowa w postaci dożywiania dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych i w internatach,
  - pomoc w postaci paczek żywnościowych w ramach realizowanego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pracy Najbardziej Potrzebującym,
  - pomoc w postaci świadczeń rodzinnych: zasiłek rodzinny z dodatkami, świadczenie wychowawcze, świadczenia rodzicielskie, świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna, świadczenie jednorazowe „Dobry start”,
  - organizowanie kolonii letnich dla dzieci,
  - usługi opiekuńcze,
- wsparcie asystenta rodziny.

Z danych statystycznych tut. Ośrodka wynika, że liczba rodzin, którym udzielono pomocy każdego roku maleje.

Tabela 2. Liczba osób objętych pomocą w tym pracą socjalną.

	2018	2019	2020
Liczba rodzin	108	109	94
Liczba osób w rodzinach	273	255	213

Spowodowane to jest w częściowo wprowadzeniem „ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci”, przyznającej 500zł miesięcznego świadczenia na dziecko w rodzinie do 18 roku życia. Ustawa ta spowodowała znaczną poprawę sytuacji finansowej rodzin, zwłaszcza z większą ilością dzieci pozostających na utrzymaniu.

Drugim czynnikiem, który wpływa na lepszą sytuację ekonomiczną rodzin z terenu naszej gminy jest możliwość podejmowania zatrudnienia w pobliskich, dużych zakładach pracy, które przyjeżdżają po pracowników zorganizowanym własnym transportem. Grono rodzin, które nadal pozostały w systemie pomocy społecznej charakteryzuje złożoność problemów występujących w rodzinie. Poniższa tabela przedstawia z jakich powodów mieszkańcy gminy zgłaszają się po pomoc:

Tabela 3. Powody przyznania pomocy.

Lp.	Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin ogółem	
		2019	2020
1	Ubóstwo	24	35
2	Potrzeba ochrony macierzyństwa	15	12
3	Bezrobocie	52	50
4	Niepełnosprawność	40	32
5	Długotrwała ciężka choroba	29	26
6	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
7	Alkoholizm		1
8	Bezradność	14	12

Jak wynika z powyższej analizy główną przyczyną udzielania pomocy jest bezrobocie, które jest następstwem takich czynników dysfunkcyjnych jak między innymi ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Z danych statystycznych ośrodka wynika, że na przełomie ostatnich trzech lat liczba rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniem gospodarstwa domowego utrzymuje się na zbliżonym poziomie i przedstawia się następująco:

Tabela 4. Liczba rodzin z problemem bezradności.

	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności	12	14	12
w tym liczba rodzin z dziećmi	10	11	10

W celu realizacji założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z rodzinami przewyżającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze. Praca prowadzona jest przez asystenta w oparciu o postanowienie sądu rodzinnego lub na wniosek pracownika socjalnego, który stwierdza określone deficyty w rodzinie.

Asystent kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego wsparcia ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Wśród rodzin korzystających ze wsparcia asystenta są takie, gdzie rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora społecznego.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno- socjalnym, opiekuńczo- wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, z którym zapoznaje pracownika socjalnego. Plan pracy jest następnie wspólnie realizowany.

W 2020r wsparciem asystenta objętych jest 7 rodzin, w których jest łącznie 34 osób. Ze wskazanej liczby rodzin niestety tylko 3 rodziny współpracują z asystentem w celu jak najszybszego uporania się z wszelkimi kłopotami występującymi w rodzinie, czyniącymi ją dysfunkcyjną. W latach 2018-2020 asystent obejmował swoim wsparciem ilość rodzin przedstawioną w tabeli nr 5:

Tabela 5. Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta.

	2018	2019	2020
Liczba rodzin	6	8	7
Liczba osób łącznie w rodzinach	30	37	34

Według analizy pracowników socjalnych większość rodzin, w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych przy zapewnieniu odpowiedniego wsparcia jest w stanie realizować swoje funkcje, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Zawsze jednak istnieje zagrożenie, że działania podejmowane przez instytucje okażą się niewystarczające, między innymi z uwagi na brak współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka sąd rodzinny może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym zapewnia rodzinom biologicznym, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wsparcie asystenta i pracowników socjalnych w celu powrotu dzieci do rodzin biologicznych. Z dniem 1 stycznia 2012 roku gminy rozpoczęły współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej: 10% kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej w pierwszym roku, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Koszty współfinansowania dzieci w pieczy zastępczej z terenu gminy pokazuje poniższa tabela:

Tabela 6. Koszty poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

	2018	2019	2020
Opłaty poniesione przez Gminę za pobyt w pieczy zastępczej	390,94	1744,29	4269,08

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są wspierane przez różnorodne instytucje i organizacje mające w obrębie swoich działań rodzinę a w szczególności:

1. Urząd Gminy w Szczawinie Kościelnym: - pomoc materialna w postaci stypendiów szkolnych, - pomoc w postaci darmowych podręczników szkolnych, - pomoc dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”, - dodatki mieszkaniowe, - alimenty z funduszu alimentacyjnego, - zarządzanie i udostępnianie kompleksu sportowego „ORLIK”.
2. Placówki oświatowe z terenu gminy Szczawin Kościelny: - działalność edukacyjna, - realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i rodziców - zagospodarowanie czasu wolnego dla uczniów, - organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów, - edukacja przedszkolna, - wsparcie psychologiczne uczniów i rodziców, - bieżące monitorowanie sytuacji uczniów.
3. Placówki służby zdrowia: - monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i objęcie opieką lekarską, pielęgniarską i stomatologiczną, - edukacja dzieci i rodziców w zakresie profilaktyki zdrowotnej.
4. Placówki kulturalne: - zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, - organizowanie zajęć rozwijających talenty, zainteresowania, promujących wartości rodzinne, - działania kulturalne dające możliwość spędzania wspólnego czasu dzieci z rodziną.
5. Komenda Powiatowa Policji, Zespół interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Klub Abstynenta „RADOŚĆ ŻYCIA”: - zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom, - działania interwencyjne, edukacyjne i profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom, - nadzorowanie sytuacji dziecka i rodzin
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:
  - wsparcie specjalistyczne- psycholog, prawnik,
  - realizacja programów profilaktycznych dot. przemocy, uzależnień,
  - organizowanie kolonii letnich dla dzieci,
  - nadzorowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
  - podejmowanie działań w zakresie interwencji kryzysowej.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczawin Kościelny na lata 2021-2023 są wszystkie rodziny z terenu Gminy Szczawin Kościelny, które z różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci a przede wszystkim rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin z terenu gminy oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodzin będzie miało charakter interwencyjny, profilaktyczny i ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnych potencjałów jakie posiada. Powodzenie w zakresie realizacji Programu będzie zależać od współpracy z podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny i podejmowania interdyscyplinarnych rozwiązań. Zadania niniejszego Programu wpisują się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczawin Kościelny . Celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczawin Kościelny jest: Zaspokajanie potrzeb społecznych oraz przeciwdziałanie zagrożeniom w stopniu zapewniającym równowagę społeczną i rozwój gminy, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz osób, rodzin i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednym z celów strategicznych w obszarze pomocy społecznej zawartym w Strategii jest: Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu w społeczeństwie.

Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.
- 2) Objęcie pomocą rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- 3) Promowanie prawidłowego modelu rodziny.
- 4) Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin.
- 5) Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- 1) Udzielanie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej pomocy z systemu pomocy społecznej.
- 2) Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą m. in. poprzez pracowników socjalnych i asystenta rodziny.
- 3) Realizacja gminnego programu wspierania rodziny .
- 4) Edukowanie rodzin z zakresu właściwego wypełniania ról rodzicielskich.
- 5) Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, sądu i kuratorów sądowych, policji i organizacji pozarządowych.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny w gminie Szczawin Kościelny powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym. W realizacji Programu uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie gminy, jak również instytucji szczebla powiatowego. Ścisła współpraca tychże instytucji może zaowocować poprawą sytuacji bytowej małoletnich i wzrostem świadomości rodziców w aspekcie troski o dzieci.

Zakłada się otwarty charakter Programu i możliwości jego aktualizacji w miarę mogących wystąpić potrzeb. Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny:

1. GOPS –Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym;
2. PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie;
3. UG - Urząd Gminy w Szczawinie Kościelnym;
4. KPP - Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie;
5. ZIPPR - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szczawinie Kościelnym;
6. GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczawinie Kościelnym;
7. Placówki Służby Zdrowia z terenu Gminy Szczawin Kościelny;
8. Placówki Oświatowe z terenu Gminy Szczawin Kościelny;
10. GOK - Gminny Ośrodek Kultury w Szczawinie Kościelnym;
11. Klub Abstynenta „RADOŚĆ ŻYCIA” w Szczawinie Kościelnym.

VII. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel 1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i bezpieczeństwa socjalnego.

Działania do realizacji:

1. Systematyczna diagnoza warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań.
2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.
4. Objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych a także dożywianie dzieci w przedszkolach.
5. Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny.
6. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym – informowanie o kursach zawodowych, stażach, projektach, pomoc w poszukiwaniu pracy.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym, Urząd Gminy w Szczawinie Kościelnym, Placówki Oświatowe z terenu Gminy Szczawin Kościelny.

Zakładane rezultaty:

1. Podniesienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin z terenu gminy Szczawin Kościelny.
2. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym rodziny w tym umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych.
3. Podniesienie skuteczności działań pomocowych.

Cel 2. Podniesienie świadomości w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich i prawidłowego modelu rodziny.

Działania do realizacji:

1. Promowanie wartości rodziny.
2. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień – konkursy, spotkania, pogadanki na temat dbania o zdrowie, bezpieczeństwo.
3. Informacja o dostępie do pomocy specjalistycznej - prawnika, psychologa, pedagoga, logopedy.
4. Zwiększenie dostępu rodzin w zakresie oferowanych form wsparcia.
5. Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi – festyny, wycieczki, zajęcia sportowe, kulturalne itp.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym, Urząd Gminy w Szczawinie Kościelnym, Placówki Oświatowe z terenu Gminy Szczawin Kościelny, Placówki Służby Zdrowia z terenu Gminy Szczawin Kościelny, Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie, Zespół Interdyscyplinarny w Szczawinie Kościelnym, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczawinie Kościelnym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie, Klub Abstynenta „RADOŚĆ ŻYCIA”, Gminny Ośrodek Kultury w Szczawinie Kościelnym, Gminna Biblioteka Publiczna w Szczawinie Kościelnym.

Zakładane rezultaty:

1. Wzrost świadomości na temat profilaktyki zdrowotnej i zagrożeń /uzależnienia, przemoc/, oraz radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami.
2. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach.
3. Wzmocnienie więzi rodzinnych.
4. Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich.
5. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Cel 3. Profesjonalne wsparcie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji wychowawczych.

Działania do realizacji:

1. Zapewnienie pomocy specjalistycznej- prawnej, psychologicznej, pedagogicznej.
2. Zapewnienie i finansowanie pomocy w postaci asystenta.
3. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
4. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
5. Poradnictwo i realizacja pracy socjalnej świadczonej przez pracowników GOPS, nakierowanej na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodzin zagrożonych.
6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnej oferty zajęć pozalekcyjnych oraz spędzania czasu wolnego i wypoczynku.

7. Zapewnienie dostępu do szkoleń dla kadry zajmującej się pracą z rodziną.
8. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych w rodzinach dotkniętych przemocą.
9. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
10. Współpraca podmiotów podejmujących działania na rzecz dziecka i rodziny.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym, Urząd Gminy w Szczawinie Kościelnym, Placówki Oświatowe z terenu Gminy Szczawin Kościelny, Placówki Służby Zdrowia z terenu gminy Szczawin Kościelny, Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie, Zespół Interdyscyplinarny w Szczawinie Kościelnym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie.

Zakładane rezultaty:

1. Zmiana postaw i zachowań społecznych.
2. Podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.
3. Zatrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych.
4. Powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
5. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
6. Zapobieganie marginalizacji rodzin dysfunkcyjnych.
7. Podniesienie kompetencji osób niosących pomoc rodzinie i dziecku.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przewidzianych działań spodziewane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Poprawa sytuacji finansowej rodzin z dziećmi.
2. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców.
3. Podniesienie świadomości o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.
4. Zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do różnych form pieczy zastępczej.
5. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji wychowawczych.
6. Podniesienie skuteczności świadczonej rodzinom pomocy poprzez zintegrowanie działań wszystkich służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny .

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Szczawin Kościelny na lata 2021-2023 będą środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny, a także środki uzyskane ze źródeł zewnętrznych.

X. MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczawin Kościelny na lata 2021-2023 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym. Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i analizie danych z procesu realizacji Programu pozyskanych od podmiotów realizujących poszczególne zadania. Efektem monitoringu będą roczne sprawozdania

przygotowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym. Zgodnie z art.179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku składane jest radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiane są potrzeby związane z realizacją zadań.

XI. PODSUMOWANIE

Każda rodzina codziennie boryka się z problemami, które trzeba pokonać. Są rodziny, które potrafią sprostać obowiązkom, pomyślnie rozwiązując własne problemy, lecz są też takie, które nie potrafią w pełni realizować swych funkcji oraz rozwiązywać swoich sytuacji kryzysowych. Trudne warunki materialne, nierozwiązane problemy, niedostatki w zakresie spełnianej przez rodzinę funkcji opiekuńczej, niewydolność wychowawcza, ograniczenia w zaspokajaniu wielu potrzeb, rozpad rodziny, zrywanie się więzi rodzinnych i zanikanie poczucia odpowiedzialności, narastanie sytuacji konfliktowych to źródła wielu zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz. Współczesnej rodzinie potrzebna jest pomoc wielostronna, dlatego należy angażować wszystkie siły i środki społeczne. Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. Zadaniem wszystkich instytucji jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, które doświadczają zaniedbywania, przemocy ze strony rodziców. Cel ten można osiągnąć poprzez wspólne, jednolite zasady postępowania służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie i może zaowocować poprawą sytuacji bytowej małoletnich i wzrostem świadomości rodziców w aspekcie troski o dzieci.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Roman Wojciechowski